

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.III.21.723/2018/9. szám

A tanács tagjai: Böszörményiné dr. Kovács Katalin a tanács elnöke

. Zumbók Péter előadó bíró

Salamonné dr. Piltz Judit bíró

A felperes: felperes

A felperes képviselője:

. Földesi-Herpai Ügyvédi Iroda

Az alperes: alperes

Az alperes képviselője:

Országos Bírósági Hivatal

A per tárgya: kártérítés

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó felek:

felperes és alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

őri Ítélet tábla Pf.V.20.170/2018/4/I.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

ányai Törvényszék 4.P.20.031/2017/32.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletnek az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztató és az alperest marasztaló rendelkezését - a másodfokú eljárásban felmerült pártfogó ügyvédi díj viselésére is kiterjedően - hatályon kívül helyezi, és ebben a körben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Egyebekben a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

A felperes pártfogó ügyvédjének a másodfokú eljárásban felmerült díját teljes egészében az állam viseli.

A le nem rótt 3.120.000 (hárommillió-százhuszezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes mint végrehajtást kérő kérelmére a S. Városi Bíróság 2003. február 17-án végrehajtási lapot bocsátott ki 1084-

Vh.088/2003. számon K.Ené-vel, 1084-Vh.087/2003. számon pedig K.E-vel mint adósokkal szemben. A végrehajtás az A. Végrehajtó Irodánál 107.V.182/2003., valamint 107.V.183/2003. szám alatt indult meg, amelynek során a végrehajtó az adósok h-i 0178/3 helyrajzi számú ingatlanát is lefoglalta. Emiatt az adósok végrehajtási kifogást nyújtottak be, melynek elbírálásáig a S. Városi Bíróság a K.E-vel szemben folyó végrehajtást 2004. szeptember 24-én felfüggesztette.

- [2] Ezt követően a bíróság a becsérték megállapítása érdekében szakértőt rendelt ki, majd 2005. április 14-én kelt végzésével a becsértéket megállapította. Ezzel szemben a felperes jogorvoslattal élt, melyet 2005. április 27-én nyújtott be. E jogorvoslati kérelmet az S. Városi Bíróság 2006. április 25-én utasította el, majd 2006. július 19-én a végrehajtás felfüggesztését megszüntette.
- [3] Az adósok 2007. április 13-án ismét végrehajtási kifogást terjesztettek elő, melyet a bíróság elutasított. A felperes kérelmére az S. Városi Bíróság 2010. május 5-én felhívta az önálló bírósági végrehajtót, hogy a végrehajtás foganatosításához szükséges intézkedéseket tegye meg. Ezt követően az adósok 2010. június 10-én ismét végrehajtási kifogást terjesztettek elő, e kérelmüket a bíróság ismét elutasította. 2010. július 22-én, majd 2011. január 20-án és 28-án az adósok szintén végrehajtási kifogásokat nyújtottak be, továbbá a végrehajtás felfüggesztését kérték, e kérelmeiket a bíróság elutasította. 2011. február 11-én szintén végrehajtási kifogást nyújtottak be, melyet a bíróság ismét elutasított. 2016. május 17-én az adósok a végrehajtás felfüggesztése iránti kérelmet terjesztettek elő, e kérelmet a bíróság szintén elutasította.
- [4] 2017. július 18-án kelt végzésével a bíróság a végrehajtási eljárást azért függesztette fel, mert az ingatlan árverési jegyzőkönyvvel szemben az adósok végrehajtási kifogást terjesztettek elő. Időközben az adósok perújítást kezdeményeztek a végrehajtás alapjául szolgáló jogerős ítélettel szemben, melyben a végrehajtás felfüggesztését is kérték. Erről az S. Városi Bíróság 2007. október 8-án hozott döntést, e végzéssel szemben a felperes élt fellebbezéssel. A fellebbezés folytán eljáró másodfokú bíróság 2007. november 30-án a végrehajtás felfüggesztése iránti kérelmet elutasította.
- [5] Az ingatlan zálogjogosultja a végrehajtási eljárásba történő bekapcsolódás engedélyezése iránti kérelmet terjesztett elő. E kérelmet elbírálva az S. Városi Bíróság 2007. május 8-án a végrehajtást szintén felfüggesztette, majd 2007. július 11-én a bekapcsolódás engedélyezéséről hozott döntést, és felhívta a végrehajtót, hogy a végrehajtási eljárásokat folytassa. Egy további zálogjogosult szintén bekapcsolódás engedélyezése iránti kérelmet terjesztett elő, ennek nyomán az S. Járásbíróság 2015. február 19-

én a végrehajtást felfüggesztette, majd 2015. március 20-án a végrehajtási eljárásba történő bekapcsolódást engedélyezte, és a végrehajtás felfüggesztését megszüntette.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [6] A felperes keresetében az alperest a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 2. § (3) bekezdése alapján 30.000.000 forint kártérítés megfizetésére kérte kötelezni amiatt, hogy az alperes a végrehajtási ügyet késedelmesen, időhúzásra törekedve intézte, ezzel a felperes hátrányos helyzetbe került, mert az évekkel később lezajlott eredményes árverésből befolyó összeget mind a végrehajtási költségekre kellett fordítani.
- [7] Az alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

Az első- és másodfokú ítélet

- [8] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Azt vizsgálta, hogy az alperes illetékességi területén működő S. Városi Bíróság (jelenleg: S. Járásbíróság) eljárása a jogszabályoknak megfelelt-e. Kiemelte: a per eldöntése során nem vizsgálható, hogy az adósok milyen magatartást tanúsítottak a végrehajtási eljárásban, a tartozást miért nem sikerült végrehajtás útján behajtani, valamint a végrehajtó milyen magatartást tanúsított. Indokolása szerint a tisztességes eljáráshoz való jog mint eljárási alapjog nem tekinthető személyiségi jognak. Ez a jog elsősorban nem az emberi individuum védelmét, hanem az állami közreműködés mellett zajló eljárások megfelelő funkciójú megvalósítását, illetve érvényesülését szolgálja.
- [9] A végrehajtás során a Pp. 2. §-ában foglalt követelmények, így az ésszerű időn belül történő elbírálás követelménye nem azt a kötelezettséget jelenti, hogy a követelés végrehajtását ésszerű időn belül kell teljesíteni, hanem azt, hogy a bíróságnak az intézkedéseit ésszerű időn belül kell megtennie. Ezért azt szükséges vizsgálni, hogy a bíróság az intézkedési kötelezettségét megfelelő határidőben teljesítette-e, volt-e a bíróságnak felróható olyan mulasztás, ami intézkedés nélkül eltelt időszakot jelent. A felfüggesztések időtartamait vizsgálva arra a következtetésre jutott, hogy ez két esetben jogszabályból eredő kötelezettség, mégpedig a zálogjogosulti bekapcsolódási kérelem elintézése miatt történt, ennek során az eljárási határidőket a bíróság betartotta. A perújítási eljárásban a felfüggesztés időtartama 1,5 hónap volt, a bíróság jogszabálysértést nem követett el, a másodfokú bíróság pedig a felfüggesztésről szóló döntést megváltoztatta.

- [10] Rögzítette, hogy az ingatlan becsértékének megállapításával összefüggő felperesi jogorvoslati kérelem elintézése egy éves késedelmet követően történt, azonban úgy ítélte meg, hogy a végrehajtás megindulásától számított mintegy 13 évhez és az összes felfüggesztés 26,5 hónap időtartamához viszonyítva ez elenyészőnek tekinthető. A végrehajtás felfüggesztése iránti kérelmeket nagyobb részt elutasították, azokban az esetekben pedig, amikor a végrehajtási eljárás felfüggesztéséről döntött a bíróság, a jogszabályoknak megfelelően járt el.
- [11] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet részben megváltoztatta, és kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 300.000 forintot, egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta. Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást megalapozottnak tartotta, az abból levont jogi következtetéssel és az érdemi döntéssel azonban csak részben értett egyet. Abból indult ki, hogy az elsőfokú bíróság helyesen alkalmazta a Pp. 2. § (1), (2) és (3) bekezdésében írtakat. A Pp. 2. §-a nem zárja ki az igény érvényesíthetőségét a nemperes eljárásokra, az észszerű időtartam és a tisztességes eljárás vizsgálata során ezen eljárások időtartama, tisztessége vizsgálható.
- [12] Ennek tükrében az adósok által a becsérték megállapítása miatt benyújtott végrehajtási kifogás elbírálásával kapcsolatban az elsőfokú bíróságtól eltérő következtetésre jutott. Rögzítette, hogy 2005. április 14-én a szakértő kirendelését követően az ingatlan becsértékét a bíróság megállapította, mellyel szemben a felperes 2005. április 27-én nyújtott be fellebbezést, azonban a hiányzó fellebbezési illetéket felhívás ellenére sem rótta le. A felperes fellebbezését azonban csak 2006. április 25-én utasították el, és a végzés 2006. május 18-án történt jogerőre emelkedése ellenére a bíróság csak 2006. július 19-én intézkedett a végrehajtás felfüggesztésének megszüntetése iránt. A másodfokú bíróság ezt az 1 éves időtartamot semmivel nem magyarázható és nem indokolható inaktív időszaknak ítélte, melyet nem az elhúzódó végrehajtás éveihöz kell mérni, hanem ahhoz, hogy a felperesnek a tisztességes eljáráshoz való joga sérelméről kell döntenie, ez a mulasztás pedig sérti e jogát.
- [13] A nem vagyoni kártérítés összegét mérlegeléssel, az ítélkezési gyakorlat figyelembevételével és más hasonló ügyek tényállásaira utalással állapította meg azzal, hogy az alkalmas a felperest ért alapjogi sérelem kompenzálására.

A felülvizsgálati kérelmek és ellenkérelem

- [14] A jogerős ítélet ellen a felperes és az alperes is felülvizsgálati

kérelmet terjesztett elő.

- [15] A felperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a kereset szerinti ítélet meghozatalát kérte. Álláspontja az volt, hogy a jogerős ítélet a Pp. 2. § (1)-(3) bekezdéseiben írtakat sérti. Ennek indokaként azt adta elő, hogy a másodfokú bíróság tévesen számolt 26,5 hónap időtartammal, amikor a végrehajtási eljárás felfüggesztésének idejét meghatározta, ez legalább 5 év időtartam. Állította, hogy a kitűzött árverések mindegyike azért maradt el, mert az árverés időpontja előtt 1-2 nappal az adósok valamely kérelmet terjesztettek elő azért, hogy a végrehajtást a bíróság felfüggeszsze, és ez így is történt, a végrehajtás 16 éve nem vezetett eredményre. Állította azt is, hogy 2011 és 2016 között mindennemű ügyintézés szünetelt a végrehajtással kapcsolatban, ez az időtartam nem tartozhat bele az „észszerű időbe”.
- [16] Arra is hivatkozott, hogy az S. Járásbírósághoz 2013 áprilisában megkeresést küldött, melyre a mai napig nem érkezett válasz, annak ellenére, hogy egy ilyen beadvány hatására a bíróságnak intézkednie kellett volna. Előadta továbbá, hogy a végrehajtás felfüggesztései is indokolatlanok voltak, az adósok beadványairól már a benyújtás időpontjában tudnia kellett volna a bíróságnak, hogy azok megalapozatlanok, a felfüggesztést nem indokolták. Kérte, hogy a végrehajtás felfüggesztésének teljes időtartama számítson inaktív időszaknak, ezzel azt kívánta alátámasztani, hogy a jogerős ítéletben meghatározottnál jóval hosszabb ideig nem történt intézkedés az ügyben. Sérelmezte, hogy az S. Járásbíróság elnökének meghallgatását nem foganatosították a perben.
- [17] Összefoglalva: az volt az álláspontja, hogy a végrehajtási eljárásban eljáró járásbíróság mulasztásaival, illetve a végrehajtási eljárás indokolatlan felfüggesztéseivel, szüneteltetéseivel olyan, elsősorban anyagi, de erkölcsi károkat is okozott, ami megalapozza a Pp. 2. § (3) bekezdése szerinti kárigényét.
- [18] Az alperes felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú ítélet e körben történő helybenhagyását kérte. Megsértett jogszabályhelyként jelölte meg a Pp. 2. § (1) és (3) bekezdését, és kifejtette, hogy azokat tévesen találta jelen jogvitára alkalmazhatónak a másodfokú bíróság. Álláspontja szerint a jogerős ítélet a Pp. 3. § (2) és 253. § (3) bekezdésében foglaltakat is sérti, mert a másodfokú bíróság a felperes kereseti kérelmén, illetve a fellebbezésen túlterjeszkedett. Arra is hivatkozott, hogy a Pp. 221. § (1) bekezdésében írt indokolási kötelezettségének a másodfokú bíróság nem tett eleget, mert nem adta indokát, hogy az intézkedési késedelem mely okból eredményezte a tisztességes eljáráshoz való

jog sérelmét, és a nem vagyoni kártérítés összegét sem indokolta.

- [19] Előadta, hogy a Pp. 2. § (3) bekezdése csak a 2003. július 1-je után indult ügyekben alkalmazható. A jogerősen megállapított tényállás szerint a végrehajtási lapot az adósokkal szemben 2003. február 17-én bocsátották ki, azaz jelen ügy alapját képező végrehajtási eljárások 2003. július 1-je előtt indultak, ezért a jogerős ítéletben hivatkozott Pp. 2. § (3) bekezdésére alapítottnan a felperes az alperessel szemben igényt nem érvényesíthet, ezért az ezzel ellentétes indokokat tartalmazó a jogerős ítélet jogszabálysértő.
- [20] A kereseti kérelemhez kötöttség elvének sérelmét abban látta, hogy a felperes keresete kizárólag a végrehajtási eljárás többszöri felfüggesztésének tényét, és nem a végrehajtási eljárás tartamát sérelmezte. Konkrét intézkedési késedelemre a felperes nem hivatkozott, ehhez képest a másodfokú bíróság nem az eljárás egész tartamához viszonyította a megállapított késedelmet, hanem azt kizárólag önmagában értékelte, és állapította meg az alapjogi jogsértést.
- [21] Az érdemi védekezéshez való jog sérelmét, valamint a Pp. 3. § (3) bekezdésében írt tájékoztatási kötelezettség elmaradását arra alapozta, hogy az eljáró bíróságok elmulasztottak felhívást intézni felé azzal, hogy az egyes felfüggesztések kapcsolatban külön-külön terjesszen elő érdemi védekezést, a felperes által megjelölendő inaktív időszak tekintetében nyilatkozzon, terjessze elő bizonyítékait arra vonatkozóan, hogy az intézkedési késedelmek nem voltak felróhatóak és nem eredményeztek alapjogi jogsértést.
- [22] Az alperes felülvizsgálati érvelése szerint az indokolási kötelezettséget azért sérti a jogerős ítélet, mert a másodfokú bíróság a felperes tisztességes eljáráshoz való joga sérelmét az intézkedési késedelem alapján állapította meg, ugyanakkor nem adta indokát, hogy ez a késedelem miért eredményezte a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét. Önmagában az eljárási határidők be nem tartása - különösen, ha azoknak nincs jogkövetkezménye -, nem alapozza meg a per tisztességes lefolytatásához való jog sérelmének megállapítását.
- [23] Az alperes az összecszerűsége vonatkozó döntést is megalapozatlannak tartotta, és ebben a körben is hivatkozott a Pp. 221. § (1) bekezdésében írtak megsértésére azzal, hogy a másodfokú bíróság konkrét eseti döntés megjelölése nélkül, általánosságban, a bírói gyakorlatra utalással döntött a nem vagyoni kártérítés mértékéről, valamint nem vette figyelembe, hogy a végrehajtás eredményességére és a végrehajtási eljárás tartamára a jogerős ítélet szerinti késedelemnek semmilyen hatása nem volt, a felperesnek ez kompenzálandó joghátrányt nem okozott.

- [24] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a keresetet részben elutasító rendelkezések tekintetében a jogerős ítélet hatályában történő fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [25] A felperes felülvizsgálati kérelme nem megalapozott, az alperes felülvizsgálati kérelme megalapozott.
- [26] A felperes keresetében azt sérelmezte, hogy ügyében 16 éve nem hajtják végre a jogerős ítéleteket, hogy ez a hosszú időszak eredményes végrehajtás nélkül telt el.
- [27] A felperes a Pp. 2. § (3) bekezdésére alapítottnan érvényesített igényt az alperessel szemben. E rendelkezést az Országos Ítéltábla székhelyének és illetékességi területének megállapításáról, valamint az igazságszolgáltatás működését érintő egyes törvények módosításáról szóló 1999. évi CX. törvény (a továbbiakban: Módtv.) 2.§-a emelte be a Pp-be. A kereset alapjául megjelölt fenti jogszabályhely az ítéltáblák és a fellebbviteli ügyészi szervek székhelyének és illetékességi területének megállapításáról szóló 2002. évi XXII. törvény 7. §-nak (1) bekezdésével módosított Módtv. 165. § (1) bekezdése szerint 2003. július 1-jén lépett hatályba. A Módtv. 165. § (1) bekezdése rendelkezett arról, hogy a Pp. 2. § (3) bekezdését - jelen pertől eltérő eseteket kivéve - csak a hatálybalépés után indult ügyekben lehet alkalmazni.
- [28] A jogerős ítéletben megállapított tényállás szerint a felperes mint végrehajtást kérő kérelmére az S. Városi Bíróság 2003. február 17-én bocsátotta ki a végrehajtási lapokat az adósokkal szemben. Ennek alapján az állapítható meg, hogy a kereset ténybeli alapját képező végrehajtási ügy a Pp. 2. § (3) bekezdésének hatálybalépése előtt indult.
- [29] A jogerős ítélet sérti ezért a Pp. 2. § (3) bekezdését, mert e rendelkezés a jelen per tárgyát képező végrehajtási ügy megindulásakor még nem volt hatályban, ezért ebből következően arra marasztaló döntés nem alapítható.
- [30] A Kúria a kifejtettekre figyelemmel, a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján a jogerős ítéletnek az elsőfokú ítéletet részben megváltoztató, és az alperest marasztaló rendelkezését hatályon kívül helyezte, és ebben a körben az érdemben helyes elsőfokú ítéletet a Pp. 253. § (2) bekezdésének megfelelő alkalmazásával helybenhagyta, míg egyebekben - az elsőfokú ítéletet helybenhagyó, a felperes által támadott rendelkezés tekintetében - a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [31] A felperest illetékre kiterjedő részleges költségmentesség kedvezménye illetve meg, ezért az eredménytelen felülvizsgálati kérelme, továbbá a személyes illetékmentes alperes eredményes felülvizsgálati kérelme folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli.
- [32] A Kúria a felperest képviselő pártfogó ügyvéd díjának viseléséről a Pp. 87. § (2) bekezdése szerint rendelkezett.
- [33] A felülvizsgálati eljárásban pernyertes alperes csak a tárgyaláson való megjelenésével kapcsolatban érvényesített perköltséget, tekintettel azonban arra, hogy a Kúria az ügyet - a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján - tárgyaláson kívül bírálta el, az alperesnek járó perköltségről rendelkezni nem kellett.

Budapest, 2019. szeptember 25.

Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k. a tanács elnöke, Dr. Zumbók Péter s.k. előadó bíró, Salamonné dr. Piltz Judit s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

bírószági ügyintéző
HM